

26. Børnemad - serviceniveau og forældrebetaling (2009-34720)

Udvalget skal tage stilling til serviceniveau og finansiering af Børnemad for 0-5 års børn i forbindelse med implementering af obligatorisk frokostmåltid i daginstitutioner.

Børne- og Ungdomsudvalget indstiller overfor Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen,

1. at alle vuggestuebørn får fuld forplejning hver dag fra 1. januar 2010, og at udgifterne til dette afholdes inden for institutionernes tildelte budget,
2. at alle børnehavebørn får frokost + råvarer til øvrig forplejning,
3. at de nuværende midler til øvrig forplejning til børnehavebørn indgår som institutionernes medfinansiering af frokosttilbuddet
4. at udgifterne til børnemad finansieres ved en stigning i forældrebetalingen

INDSTILLING OG Beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget, at sagen oversendes til Borgerrepræsentationen med følgende erklæring:

”Økonomiudvalget bemærker, at de samlede udgifter til madordninger for børnehavebørnene skal præciseres frem mod vedtagelsen af budget 2010. Det bemærkes i den forbindelse, at KL vil drøfte kompensationen forbundet med indførelse af madordninger på daginstitutionsområdet i økonomiforhandlingerne for 2010 med regeringen. Resultatet af disse drøftelser kan få konsekvenser for beslutningen om finansieringen af ordningen i form af øgede daginstitutionstakster, som træffes endeligt i forbindelse med forhandlingerne om budget 2010.

Det bemærkes at takststigningen for vuggestuer er større i Børne- og Ungdomsudvalgets budgetbidrag 2010, som behandles i Økonomiudvalget d. 9. juni, end i nærværende sag. På denne baggrund vil der i forbindelse med behandlingen af budgetforslaget den 9. juni indgå et indstillingspunkt om, at Børne- og Ungdomsudvalget skal udarbejde alternative budgetforbedringer til takststigningen. Der henvises til vedlagte notat.

Herudover forudsættes det, at Børne- og Ungdomsforvaltningen fremlægger en ny sag, såfremt resultaterne af udbuds- og høringsprocessen afviger væsentligt fra det i indstillingen forudsatte, herunder hvis tidsplanen ikke overholdes.

Økonomiudvalget har endvidere ingen bemærkninger til, at nærværende sag søges gennemført i den foreliggende form, idet det forudsættes, at eventuelle merudgifter som følge af sagen afholdes inden for Børne- og Ungdomsudvalget budgetramme”.

Problemstilling

Af budgetaftalen for 2009 fremgår det, at Borgerrepræsentationen i foråret 2009 skal vedtage serviceniveau for indførelsen af obligatorisk frokost til 0-5 års børn i Københavns Kommune. På Børne- og Ungdomsudvalgets møder den 25. februar og den 11. marts har denne opgave været behandlet, herunder rammerne for udbud af mad til institutioner uden køkken, som skal igangsættes sommeren 2009 (se bilag 3 vedr. hidtidige beslutninger).

Der skal fra sommeren 2009 gennemføres EU-udbud af mad leveret udefra til institutioner uden køkkener for at sikre tilbud om Børnemad pr. 1.1.2010.

Der er i dag generelt fuld forplejning til vuggestuebørn, mens børnehaverne har midler til øvrig forplejning (morgenmad, samt formiddags- og eftermiddagsmad).

Daginstitutionerne har selvforvaltning, hvilket betyder, at den enkelte institution sammen med forældrene har skabt deres egne lokale løsninger. Både i vuggestuer og børnehaver er der store forskelle i forplejningen mellem institutionerne.

Løsning

Vuggestuer: Der er midler i vuggestuernes nuværende budgetter til fuld forplejning. Det vil sige, at der ikke er behov for at få tilført yderligere midler til denne opgave i vuggestuerne. De vuggestuer, der ikke har fuld forplejning i dag, skal inden 1. januar 2010 tilpasse deres budget til denne opgave.

Børnehaver: Frokosten er som bekendt lovkrav for alle 0-5 års børn i daginstitution, og børnehavebørnene skal derfor som minimum have tilbudt frokost.

Hvis der ikke tilbydes øvrig forplejning til børnehavebørnene, vil forældrene i mange institutioner opleve, at de fra 1. januar 2010 får frokost, men til gengæld skal medbringe morgenmad og mellemmåltider, som en stor del af børnehavebørnene i dag får i institutionen. Frokosten dækker mellem 1/3 og 1/2 af det ernæringsbehov, som børnehavebørnene skal have dækket, mens de er i institution. I integrerede institutioner vil der være forskelligt serviceniveau for institutionens to børnegrupper.

Udgiften til frokost til børnehavebørn kan dækkes via forhøjelse af forældrebetalingen for børnehavebørn samt medfinansiering af børnehavernes nuværende midler til øvrig forplejning. Beregningerne af udgifter til frokost til børnehavebørn er baseret på, at disse midler indgår som daginstitutionernes medfinansiering til implementering af loven om obligatorisk frokost. Der er desuden behov for en marginal stigning af forældrebetalingen til vuggestuer (0,3%) til dækning af denne udgift i børnehaverne (se bilag 2).

Udgifterne til frokost er beregnet til 27 kr., og øvrig forplejning til 12 kr. ud fra Økologisk Oplysningsforbunds undersøgelse af kostudgifter i institutionerne i 5 ud af 8 distrikter.

Hvis man ønsker at give fuld forplejning til børnehavebørnene er det muligt at hæve forældrebetalingen på vuggestuepladser. Hvis dette fravælges, kan det overvejes at indføre mulighed for lokale forældrebetalte madordninger til børnehavebørn.

Det er også muligt at give børnehaverne midler til råvarer til den øvrige forplejning, men ikke omkostningerne til køkkenpersonale. Dette kan finansieres ved at hæve forældrebetalingen i vuggestuer til ca. 26,8%.

Hvis der ønskes fuld forplejning til børnehavebørn, kan dette finansieres ved også at hæve forældrebetalingsandelen på vuggestuepladserne til 28,2% (se bilag 2, herunder om konsekvenserne for forældrebetalingstaksterne i daginstitutionerne).

Fordele og ulemper ved de 3 forslag til serviceniveau for børnehavebørn er nærmere beskrevet i bilag 1.

Det er behov for en endelig beslutning inden sommerferien om serviceniveauet for Børnemad, da det

tidsmæssigt ikke er muligt at gennemføre udbudsprocessen med prækvalifikation og efterfølgende institutionsgodkendelse - også i de selvejende institutioner - på kortere tid. Desuden kan der være institutioner, fx også institutioner med stort budgetunderskud, der i dag ikke har mad, og som derfor har behov for tid til at tilpasse budgettet.

Økonomi

Finansiering af mad i vuggestuerne er selv bærende.

I finansieringen af mad i børnehaverne er der (udover inddragelse af institutionernes nuværende forbrug af midler til mad, på linie med vuggestuefinansieringen) behov for en stigning i forældrebetalingen for børnehavebørn til 30%. Hvis der ønskes fuld forplejning i børnehaverne som i vuggestuerne, er der behov for yderligere finansiering. Dette kan findes ved en stigning i forældrebetalingen til vuggestuer.

Kun frokost til børnehavebørn koster samlet set 54,9 mio. kr. (svarende til en forældrebetalingsstigning til 30%/børnehaveplads samt 25,3%/vuggestueplads). Frokost + råvarer til øvrig forplejning koster samlet set 78,5 mio. kr. (svarende til en forældrebetalingsstigning på 30%/børnehaveplads samt 26,8%/vuggestueplads). Fuld forplejning koster 98,4 mio. kr. (svarende til en forældrebetalingsstigning på 30%/børnehaveplads samt 28,2%/vuggestueplads).

Forældrebetalingsberegningerne har følgende forbehold: Der er ikke kendskab til konsekvenserne af de nyligt ændrede fripladsgrænser (skattereformen), og da forældrebetalingen baserer sig på en andel af det samlede budget, er der tale om en dynamisk beregning: Hvis den samlede budget for dagtilbudsområdet bliver mindre i 2010 end i 2009, vil forældrebetalingsindtægten falde.

Som forudsat i budgetaftalen for 2009 og vedtaget i BUU den 11.3.09 indgår finansieringen af Børnemad i budgetforhandlingerne for 2010.

VIDERE PROCES

Ifølge budgetaftalen for 2009 skal denne indstilling, sammen med indstillingen om opgørelsen af de eksisterende køkkenforhold på daginstitutionerne samt vurderingen af udbygningsmuligheder og omkostninger behandles i Økonomiudvalget (april 2009) og Borgerrepræsentationen (maj 2009).

Else Sommer

Kristina Koch Sloth

Oversigt over politisk behandling

Børnemad -serviceniveau

Udvalget skal tage stilling til serviceniveau og finansiering af Børnemad for 0-5 års børn i forbindelse med implementering af obligatorisk frokostmåltid i daginstitutioner.

INDSTILLING OG Beslutning

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget, at udvalget anbefaler overfor Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen,

1. at alle vuggestuebørn får fuld forplejning hver dag fra 1. januar 2010, og at udgifterne til dette afholdes inden for institutionernes tildelte budget
2. at alle børnehalebørn får enten:
  - a) frokost, eller
  - b) frokost + råvarer, øvrig forplejning, eller
  - c) fuld forplejning
3. at de nuværende midler til øvrig forplejning til børnehalebørn indgår som institutionernes medfinansiering af frokosttilbuddet
4. at udgifterne til børnemad finansieres ved en stigning i forældrebetalingen

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning i mødet den 25. marts 2009

Indstillingens 2a,b og c blev sat til afstemning, således at det forslag, der fik flest stemmer, blev vedtaget.

Indstillingens 2b blev vedtaget med 6 stemmer: A, V, Ø og Louise Frevert (løsgænger)

Indstillingens 2a fik 3 stemmer: B og F.

Indstillingens 1., 3. og 4. at blev godkendt.

Rikke Lauritzen (Ø) tog forbehold.

Cecilia Lonning og Louise Frevert (løsgænger) ønskede følgende tilført til beslutningsprotokollen: "Vi mener det er utilstedeligt, at de betalende forældre skal betale for økonomiske fripladser, jf. bilag 1, s. 4 i notat fra mødet den 11.3.09. Vi mener, at kold mad bør være en væsentlig del af frokosttilbuddet i børnehaverne. Rugbrød er sundt og nærende, og børn bør kun have ét varmt måltid om dagen. Endelig udgør rugbrød en vigtig del af dansk madkultur. Vi mener også, at der skal gives grønt lys for forældrebetalte madordninger. Forslag herom ønsker vi behandlet som medlemsforslag på næste møde."

bilag

[1. Fordele og ulemper ved beskrevne serviceniveauer](#)

[2. Udgifter og finansiering - Børnemad](#)

[3. Beslutningsoversigt](#)

[4. Notat til §12 vedr. mad i daginstitutioner](#)

Økonomiudvalgets beslutning den 02.06.2009

Jesper Christensen (A) stillede følgende ændringsforslag:

"Det foreslås, at følgende tilføjes § 12-erklæringen:

"Økonomiudvalget anbefaler, at indstillingens 2.-4. at udgår og erstattes af følgende:

2. at beslutningen om indholdet af mad til børnehavebørn fastlægges i budgetforhandlingerne for 2010, herunder også den tilhørende finansiering i form af en stigning i forældrebetalingen samt at de nuværende midler til øvrig forplejning til børnehavebørn indgår som institutionernes medfinansiering af frokosttilbuddet.
3. at udbudsmaterialet vedrørende mad leveret ude fra til institutioner uden køkkener tilrettelægges på en sådan måde, at der ved afgivelsen af bud tages udgangspunkt i en grundmodel med optioner, der giver mulighed for at partierne i budgetforhandlingerne for 2010 kan vælge blandt de 3 madmodeller for børnehavebørnene, jf. indstillingen fra Børne- og Ungdomsudvalget.
4. at hørings- og udbudsprocessen, jf. 3 at-punkt, påbegyndes inden ultimo juni 2009 med henblik på at der kan leveres børnemad pr. 1. januar 2010 ude fra til institutioner uden køkken."

Ændringsforslaget og indstillingen blev anbefalet.

Mikkel Warming (Ø) tog forbehold.

Venstre videreførte protokolbemærkningen fra mødet i Børne- og Ungdomsudvalget den 25. marts 2009.

